

Kortrijk

Bijenplan

KORTRIJK

WAT IS ER AAN DE HAND?

Zowel wilde bijen als honingbijen gaan fel achteruit in Europa en in ons land. De laatste 100 jaar is de bijenpopulatie in België met 25% verminderd. Net zoals de stad Kortrijk zien steeds meer beleidsmakers het belang in van bijen (en andere bestuivers) en hun bijdrage aan onze biodiversiteit, economie en gezondheid.

WAT IS DE OPLOSSING?

Europese beslissingen zoals het verbod op neonicotinoïden van 2013 en de Europese Rode lijst Bijen van 2014 zijn een belangrijke boost voor nationale bijenmaatregelen. Het Belgisch onderzoeksproject Belbees, de opmaak van een Vlaamse rode lijst voor bijen en het Vlaams pesticidenverbod voor overheden zijn belangrijke handvaten voor meer actie op het terrein.

Er is nood aan meer onderzoek (rond impact en oplossingen), meer sensibilisatie (vb rond pesticiden en alternatieven) en meer actie (vb bijenvriendelijk groenonderhoud).

(Bron: Natuurpunt, <https://www.natuurpunt.be/pagina/beleidsdossier-bijen>)

BESTUURSAKKOORD

Eén van de doelstellingen van het stadsbestuur, opgenomen in het bestuursakkoord, is dat Kortrijk vergroent. Kortrijk wil de verstedelijkte kernen een groenere aanblik geven. Parken en kleinere groenelementen brengen de natuur terug in de stad. Ook bijen krijgen een plaats in de stad. Kortrijk moet opnieuw een bebloemde stad van niveau worden. Het bijenplan sluit aan bij de ambitie van de stadscoalitie om een klimaatstad te zijn. De stad Kortrijk wordt door de Vereniging Voor Openbaar Groen (VVOG) erkend als bijenvriendelijke gemeente.

DOELSTELLINGEN BIJENPLAN

Duurzaamheid vormt de rode draad in het bijenplan: de stad focust op een beperkt aantal zones waar wilde bijen of honingbijen blijvend kansen krijgen. De stad zet prioritair in op duurzaam beheer en duurzame aanplantingen.

- ▶ Verbeteren van de leefomstandigheden van wilde bijen en honingbijen door bijenvriendelijke planten (voldoende voedselbronnen).
- ▶ Voorzien van voldoende nestgelegenheden. Een denkpiste hierbij is dat Kortrijk in zones wordt verdeeld: enerzijds zones waar wilde bijen kansen krijgen (bijenhôtels), anderzijds zones waar meer aandacht is voor honingbijen (bijenkasten).
- ▶ Geen sproeistoffen komen de bijen ten goede. Op openbaar domein

geldt reeds een nultolerantie voor sproeistoffen. Extra sensibiliseren bij de burger over negatieve gevolgen van pesticiden.

- ▶ Inventariseren van wilde bijenpopulaties op Kortrijks grondgebied door Natuurpunt. In kaart brengen van bijenvriendelijke zones, meten is weten.
- ▶ Aangaan van een bondgenootschap met de imkergemeenschap in onze stad. Ondersteuning van de imkers en bevorderen van onderlinge samenwerking vormen de invalshoek.

Bewustmaking en educatie

- ▶ Inwoners sensibiliseren over duurzame initiatieven en informeren over het belang van wilde bijen en honingbijen.
- ▶ De stad geeft haar groenmedewerkers vorming rond bijenvriendelijke aanplantingen en beheer.

CONCRETE ACTIES

1. Bijenvriendelijke aanplantingen (voedselbronnen)

- ▶ Pilotprojecten 'zoemrijk grasland" i.s.m. Stadlandschap Leie en Schelde: Goed ten Houte tussen Hadewijchlaan en Jan van Ruusbroecklaan, Stenen Ende Marke, prairieweide op Hoog-Kortrijk.
  - ▶ Bijenplanten worden altijd in overweging genomen bij de vaste beplanting van het winkel- en wandelgebied van de Stad Kortrijk.
  - ▶ Ronde punten in het buitengebied worden gevuld met bijenplanten.
  - ▶ (Tijdelijk) vrijgekomen percelen op openbaar domein worden ingericht als bijenvriendelijke hoeken, bijvoorbeeld Bissegemplaat – Gullegemsesteenweg.
  - ▶ Kiezen voor bomen of vaste planten met nectarhoudende bloemen waar mogelijk.
- ▶ Verder stimuleren van bijenvriendelijke aanplantingen via subsidies 'Vergroen en Bebloem'.
  - ▶ Inzaaien bloemenmengsel Stads-groen Marionetten, speeldomein De Warande, Stadsgroen Ghel-linck, park De Blauwe Poort. Bloemenmengsels bij voorkeur op tijdelijke percelen.
  - ▶ Inrichten en verder onderhouden van het 'Eiland' als bijen- en vlindertuin bij het OC Marke.
  - ▶ Er wordt onderzocht of op de begraafplaatsen bloemenmengsels ingezaaid kunnen worden in plaats van gras of bodembedekkers. Er wordt een studieopdracht gelanceerd over de omvorming tot groene begraafplaatsen.
  - ▶ Bedrijventerreinen biodiverser maken: landschapsbedrijfsplan-nen Stadlandschap Leie en Schel-de in provinciaal aandachtsgebied.

2. Voorzien van nestgelegenheden

- ▶ Ontwikkelen van een visie rond gebieden waar wilde bijen en/of honingbijen kansen krijgen.
- ▶ Bijenhôtels op openbaar domein, bijvoorbeeld in Stadsgroen Marionetten, Natuurtuin Desloovere, Leilekkerland, De Warande, bijeneiland OC Marke, scholen Don Boscocollege en Open Groene Marke, Stadsgroen Ghellinck.
- ▶ Toelaten van bijenkasten in vooraf bepaalde zones. Er zijn nu al bijenkasten op De Warande, Stadsgroen Ghellinck, dakterrassen Budafabriek, bijeneiland bij OC Marke.

- ▶ De stad past gebruikersovereenkomst aan van Volkstuinen Venning: bijenkasten kunnen enkel onder voorwaarden geplaatst worden.

3. Geen sproeistoffen

- ▶ De stad werkt al een hele tijd aan de reductie van sproeistoffen, conform het decreet op Vlaams niveau. Vandaag worden geen pesticiden gebruikt in alle groen-zones van de stad.
- ▶ Burger extra sensibiliseren, bijvoorbeeld door de campagne 'zonder is gezonder' van Velt te promoten.

4. Bewustmaking en educatie

- ▶ Informeren rond 'natuurlijk en bijenvriendelijk beheer' via infopanelen: waarom geldt een bepaald type beheer op een bepaalde plaats?
- ▶ Opmaken van een toegankelijke folder, met soortenlijst bijenplanten. Ook aandacht voor grondbijen.
- ▶ Sensibiliseren scholen: scholen worden betrokken bij het bijenplan door bijvoorbeeld de adoptie van een bijenkast, inrichten van een bijenvriendelijke tuin op school, adoptie van een bijensoort, wedstrijd bijenvriendelijke school, ...
- ▶ Ontwikkelen bijententoonstelling i.s.m. Kinderboerderij Van Clé en Stadlandschap Leie en Schelde.
- ▶ Cursussen 'Wilde Bijen' i.s.m. Natuur.koepel.
- ▶ Praktijkwandelingen bijen i.s.m. Natuurpunt.
- ▶ Artikels over bijen in Stadsmagazine en Klimop.
- ▶ De medewerkers van de cel Groen krijgen een vorming rond bijenvriendelijk beheer. De oplei-

ding bestaat uit een theoretisch gedeelte en terreinbezoeken in Kortrijk.

5. Meten is weten

- ▶ Natuurpunt inventariseert in samenwerking met Aculea de bijenpopulaties in Vlaanderen. Dit wordt meegenomen in het Kortrijks bijenbeleid.
- ▶ De stad maakt een lijst op met alle gebieden waar bijenvriendelijk beheer geldt.
- ▶ Foto inventaris van de bijen- en insectenhôtels.

6. Imkeren

- ▶ De stad ontwikkelt een visie rond Stadsimkers: er wordt onderzocht of een groep imkers de kasten op openbaar domein kan controleren en onderhouden.
- ▶ Bijenkasten in vooraf bepaalde zones.
- ▶ Cursus imkeren
- ▶ Er wordt onderzocht of Kortrijk eigen 'stadshoning' kan produceren.

natuur.koepel
zuid-west-Vlaanderen

natuurpunt

Stadlandschap
Leie en Schelde

 KORTRIJK

v.u.: Ruth Vandenberghe, Grote Markt 54, 8500 Kortrijk - vorm: Team Communicatie-Stadsmarketing Kortrijk